

HİTİT İLAHİYAT DERGİSİ

e-ISSN: 2757-6949

Cilt: 21 Sayı: 1

(30 Haziran 2022)

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/hid>

HITIT THEOLOGY JOURNAL

e-ISSN: 2757-6949

Volume: 21 Issue: 1

(30 Haziran 2022)

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/hid>

HİTİT İLAHİYAT DERGİSİ - HITIT THEOLOGY JOURNAL

e-ISSN 2757-6949

Cilt: 21, Sayı: 1 (30 Haziran 2022) - Volume:21 Issue: 1 (30 June 2022)

Periyot: Yılda 2 Sayı (30 Haziran & 30 Aralık)

Period: Biannually (30 June & 30 December)

Dergi Eski Adı

Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

ISSN: 2651-3978 | e-ISSN: 2636-8110

Yayımlanan Sayılar: Yıl 2006, Cilt 9, Sayı 9 – Yıl 2020, Cilt 19, Sayı 2

Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi

(ISSN 1303-7757)

Yayımlanan Sayılar: Yıl 2002, Cilt 1, Sayı 1 – Yıl 2005, Cilt 8, Sayı 8

Former Title

Journal of Divinity Faculty of Hitit University

(ISSN 2651-3978 | e-ISSN 2636-8110)

Year Range of Publication with Former Title:

(2006 -Volume 9, no. 9) – (2020- Volume 19, no. 2)

Gazi University the Journal of Corum Divinity Faculty

(ISSN 1303-7757)

Year Range of Publication with Former Title:

(2002-Volume 1, no. 1) – (2006 Volume 8, no. 8)

Kapsam/ Scope

Dinî Araştırmalar/Religious Studies

Yazışma Adresi | Contact Address

Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, ÇORUM

Tel: 0090 364 2346358 Fax: 0090 364 2346357

ilafdergi@hitit.edu.tr | <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hid>

Yayın Dili - Language of Publication

Türkçe & İngilizce & Arapça - Turkish & English & Arabic

Yayıncı - Publisher

Hitit University, 19100 Çorum TÜRKİYE

RORID: <https://ror.org/01x8m3269>

Hitit İlahiyat Dergisi, Creative Commons Atıf 4.0 International License (CC BY NC) ile lisanslanmıştır.
Hitit Theology Journal is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
(CC BY NC).

HİTİT İLAHİYAT DERGİSİ | HITIT THEOLOGY JOURNAL

Hitit Üniversitesi Adına Sahibi | Owner on behalf of Hitit University

Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK, Rector of Hitit University

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ | RESPONSIBLE MANAGER

Prof. Dr. Abdullah ÇOLAK, Dean of Faculty of Divinity Hitit University

EDITÖR | EDITOR IN CHIEF

Doç. Dr. İsmail BULUT

ULUSLARARASI EDITÖR | INTERNATIONAL EDITOR

Dr. Betül YURTALAN

Arş. Gör. Hüseyin Taha TOPALOĞLU

ALAN EDITÖRLERİ | FIELD EDITORS

- Asst. Prof. Osman AYDIN, hititosmanaydin@gmail.com, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Dr. Fatmanur BEDİR, fatmanurbedir@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Asst. Prof. Hafzullah GENÇ, hafzullahgenc@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Dr. M. Samet BİLGİN, msametbilgin@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Fahrettin HALILOĞLU, fahrettinhaliloglu@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Mustafa ERZEN, mustafaerzen@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Tuba AKÇAY, t.akcay126@gmail.com, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Leyla DÜNDAR, mahileyl@gmail.com, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. M. Zahit ÇELİK, mzahitcelik@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst., Elif Kübra ASLANDOĞDU, ekubraaslandogdu@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. A. Sıtkı İLHAN, abdullahsitkiilhan@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Gökhan COŞGUN, gokhancosgun@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Res. Asst. Sümeyye Revşen OKUMUŞ, revsenokumus@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey

DİL EDITÖRLERİ | LANGUAGE EDITORS

- Asst. Prof. Ersin KABAKCI, ersinkabakci@hitit.edu.tr, Hitit University, Divinity Faculty, Turkey
Asst. Prof. Hesna Serra AKSEL, English, hesnaserra@gmail.com, Hitit University, Turkey,
Asst. Prof. Abdullah BAŞARAN, English, abdullahbasaran@hitit.edu.tr, Hitit University, Turkey
Dr. Elif Büşra KOCALAN, English, ebusrakocalan@hitit.edu.tr, Hitit University, Turkey
Dr. Abdullah ÇAKIR, Arabic, abdullahcakir@hitit.edu.tr, Hitit University, Turkey
Instructor Şahin BAL, Arabic, shahinbal09@gmail.com, Hitit University, Turkey

Hitit İlahiyat Dergisi'nde yayımlanan yazıların tüm içerik sorumluluğu yazarlarına aittir.
All the responsibility for the content of the papers published in Hitit Theology Journal belongs to the authors.

YAYIN KURULU | EDITORIAL BOARD

- Prof. Şaban HAKLI; sabanhakli@hitit.edu.tr, Philosophy of Islam, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ, mehmetazimli@hitit.edu.tr, History of Islam, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Cemil HAKYEMEZ, cemilhakyemez@hitit.edu.tr, Islamic Sects, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Kadir GÜRLER, kgurler@hotmail.com, Hadith, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Selim TÜRCAN, selimturcan@hitit.edu.tr, Tafsir, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Yakup ÇOŞTU, yakupcostu@hotmail.com, Sociology of Religion, Hitit University, Turkey
Prof. Dr. Hasan AKKANAT, hasan_akkanat1971@hotmail.com, History of Philosophy, Hacı Bayram University, Turkey
Prof. Dr. Macid YILMAZ, macidyilmaz@hitit.edu.tr, Education of Religion, Hitit University, Turkey
Assoc. Prof. İbrahim KAPLAN, ikaplan43@gmail.com, Kalam, İzmir Katip Çelebi University, Turkey
Assoc. Prof. İsmail ARICI, ismail.arici@ikc.edu.tr, Education of Religion, İzmir Katip Çelebi University, Turkey
Assoc. Prof. Behlül TOKUR, behlultokur@hotmail.com, Psychology of Religion, Yıldırım Beyazıt University of Ankara, Turkey
Assoc. Prof. Şahabettin ERGÜVEN, serguvens@yahoo.com, Arabic Language and Literature, Hitit University, Turkey
Asst. Prof. Abdulkadir TANIŞ, tanisabdulkadir@gmail.com, Philosophy of Religion, Hitit University, Turkey
Asst. Prof. Güllü YILDIZ, gullu.yildiz@marmara.edu.tr, History of Islam, Marmara University, Turkey
Asst. Prof. Ahmet Selman BAKTI, selman_bkt@hotmail.com, Islamic Law, Sakarya University, Turkey
Asst. Prof. Sümeyra OCAK AHMED, sumeyra.ocak@marmara.edu.tr, Turkish-Islamic Arts, Marmara University, Turkey

HAKEM KURULU

Hitit İlahiyat Dergisi, çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır.

REFeree BOARD

Hitit Theology Journal uses double-blind review. Referee names are kept strictly confidential.

DIZINLENME BİLGİLERİ | ABSTRACTING AND INDEXING SERVICES

	TR Dizin	Turkish National Database Social Science and Humanities Database	01.04.2009
	ESCI	Emerging Sources Citation Index	01.11.2015
	EBSCO	Academic Search Ultimate	01.06.2002
	Erih Plus	European Reference Index for the Humanities	02.09.2020

Hitit İlahiyat Dergisi, Hitit Üniversitesi tarafından yayımlanmaktadır.

Hitit Theology Journal is published by Hitit University Corum/Turkey.

Hitit İlahiyat Dergisi, yılda iki kez yayımlanan (30 Haziran-30Aralık) hakemli bir dergidir

Hitit Theology Journal is a peer-reviewed academic journal issued twice a year (30 June - 30 December).

Hitit İlahiyat Dergisi; Din, Felsefe, Tarih öncelikli olmak üzere Sosyal ve Beşerî Bilimler alanlarında yapılan akademik çalışmaları yayımlar.

Hitit Theology Journal; publishes academic studies primarily in the fields of Religion, Philosophy, History and Social Sciences.

Hitit İlahiyat Dergisi yazarlardan makale değerlendirme ve yayım süreci için herhangi bir ücret talep etmemektedir.

Hitit Theology Journal does not charge any article submission, processing charges, and printing charges from the authors.

Hitit İlahiyat Dergisi'ye yayınlanmak üzere gönderilen makaleler; iki dış hakem tarafından çift taraflı kör hakemlik değerlendirmesine tabi tutulur.

Hitit Theology Journal uses double-blind review fulfilled by at least two reviewers.

The Electronic version of Hitit Theology Journal is Open Access (CC BY NC).

LOCKSS: <http://dergipark.org.tr/hid/lockss-manifest>

OAI: <https://dergipark.org.tr/api/public/oai/hid/>

HİTİT İLAHİYAT DERGİSİ - HITIT THEOLOGY JOURNAL

e-ISSN 2757-6949

Cilt: 21, Sayı: 1 (30 Haziran 2022) - Volume:21 Issue: 1 (30 Haziran 2022)

İÇİNDEKİLER | CONTENTS

EDİTÖRDEN | FROM EDITOR

ARAŞTIRMA MAKALELERİ | RESEARCH ARTICLES

İbnü'l-Cezerî'nin (ö. 833/1429) Müncidü'l-Mukriîn Adlı Eserinin Endülüs Kıraat Ekolü Açısından Kaynak Değeri	1
Source Value of İbn al-Jazarî's (d. 833/1429) Work Müncidü'l-Mukriîn in Terms of Andalusian Qiraat School	1
Abdulhalim BAŞAL	1
Musa Carullah Bigiyef ve İslam Kongreleri (1926-1931).....	33
Musa Jarullah Bigiyef and the Islamic Congresses (1926-1931).....	33
Ferhat KOCA	33
Haşmonayim Ailesinin Değişen İdeolojisi.....	81
The Changing Ideology of Hasmonean Family	81
OKAN AÇIL.....	81
İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Kur'an-ı Kerim Dersine Yönelik Motivasyonlarının İncelenmesi	105
A Study of Imam Hatip High School Students' Motivation for the Qur'an Course	105
Mustafa Fatih AY I Nimet Züleyha PİNGOV	105
Konut Finansmanı Sistemlerine Alternatif Bir Model Olarak Faizsiz Yapı Sisteminin Temellendirilmesi	133
Laying the Foundation of the Interest-Free Building System as an Alternative Model to Housing Finance Systems	133
Mehmet Hicabi SEÇKİNER	133

Kelâm- Felsefe Etkileşimi Bağlamında Şemseddîn es-Semerkindî’de Dış ve İç Duyular	177
External and Inner Senses in Shams Al-Dîn Al-Samarqandî In The Context of the Interaction of the Kalâm-Philosophy.....	177
Mehdi CENGİZ	133
16. Asır Kudüs’ünde Bir İlim Kurumu: Tâziyye Medresesi	203
An Islamic Seminary in the XVI. Century in Jerusalem: The Tâziyya Madrasa.....	203
Esra EVSEN AYDIN	203
Nicholas of Cusa’ya Göre Tanrı Hakkında Konuşmanın İmkânı.....	233
The Possibility of Talking About God in Nicholas of Cusa	233
Fatih TOPALOĞLU	233
Altın Sektöründe Elektronik Ticaret İşlemleri ve Fıkhî Değerlendirmesi	259
Electronic Trade Transactions in the Gold Sector and Its Fıqh Evaluation.....	259
Yusuf Erdem Gezgin.....	259
Bilişsel Çelişki ve Sekülerleşme Teorileri Işığında Başörtüsünü Çıkarma Davranışının İncelenmesi.....	281
The Examination of Taking Off Headscarf Behaviour in the Light of the Cognitive Dissonance Theory and Secularization Theory	281
Beyza OKUMUŞ	281
19. Yüzyıl İstanbul’unda Bir Erken Evlilik Olayı veya Küçük Nesibe’nin Nikâh Serencamı	309
A Case of Teen Marriage in the 19th Century Istanbul or The Trajectory of Nesibe’s Wedlock.....	309
Necati DÖĞÜŞ	309
Kierkegaard’ın İman Anlayışında Meister Eckhart DÜŞÜNCESİNİN ETKİSİ	355
The Influence of Meister Eckhart’s Thought on Kierkegaard’s Understanding of Faith	355
Bilge SALUR I Fırat ÇELEBİ.....	355
Çankırı Müzesi’nde Bulunan Tekke Şamdanları	381
Dervish Lodge Candlesticks of Çankırı Museum	381
Elif CEYLAN EROL.....	381

Din ve Ahlak Eğitime Deweyci Bir Yaklaşım	429
A Deweyan Approach to Religious and Moral Education	429
Hatice FAKİOĞLU BAĞCI	429
Mukâtil b. Süleymân'ın Şîi/Zeydî Olduğu İddiası ve Şîi Kaynaklardaki Mukâtil Rivayetleri.....	451
The Claim that Muqâtil b. Sulaymân is a Shî'ite/Zaydî and His Narrations in Shî'ite Sources	451
Ersin ÇELİK.....	451
Kudret Sahibi Bir Fâil Olarak İnsan: Şemseddin es-Semerkindî'de İlâhî Sifatlar ve İnsan Fiilleri İlişkisi	479
Human as a Powerful Maker: The Relationship of Divine Adjectives and Human Act in Shams ad-din as-Samarqandî	479
BİLAL TAŞKIN I Hikmet ŞAVLUK	479
Dönemsel Şartların Rivayet Yorumlamalarına Etkileri ve Bir İkna Unsuru Olarak Hadisler	503
The Effects of Periodical Conditions on the Interpretations of the Riwayas and Hadith as an Element of Persuasion	503
Osman AYDIN	503
Nesil Tartışmalarının Kronik Problematığı: Dindar Orta Sınıf X ve Y Nesli Örneğinde nesil algısı.....	533
The Chronic Problematics of Generation Debates: Generation Perception in a Religious Middle Class X and Y Sample	533
BAHSET KARSLI	533
Mekânın Yaratılışı, Mekânda Yaratılış: Yaratılış Anlatılarında Evrenin Aporetik Kökeni	567
The Creation of/in Place: The Aporetic Cosmogony in the Creation Narratives	567
Abdullah Başaran	567
Kara Halil Efendi ve Nüzhe Hâşiyesi Özelinde Osmanlı Dönemi Hadis Usûlü Literatüründe Hâşiyeye Yazıcılığı	605
Gloss Writing in the Ottoman Period Hadith Method Literature in the Special of Qara Khalil Efendî and His Nuzha Gloss.....	605
Bekir ÖZÜDOĞRU	605

On Sekizinci Yüzyılın İlk Yarısında Zimmilerin Trabzon Kadı Mahkemesini Kullanma Pratiği Üzerine Bazı Bilgiler	637
Some Information on the Practices of Dhimmis for Using the Trabzon Kadi Courts in the First Half of the Eighteenth Century.....	637
İbrahim Etem ÇAKIR	637
Hıristiyanlık Öncesi Gürcü Tanrılar Panteonu	667
Pre-Christian Georgian's Gods Pantheon.....	667
Ş. MUHAMMED DUALI.....	667
Ebû Ubeyd'in Nesih Anlayışı.....	689
Abu Ubayd's Understanding Of Naskh	689
Mehmet Aziz YAŞAR I Taha NAS	689
Ashâbu'l-Hadîs'in Dışlayıcı Söyleminin Somutlaştığı Kavramlar ve Analizi: 3./9. Asır Reddiye Literatürü Örneği	717
Concepts and Analysis of Aşhâb al-Ḥadîth's Exclusionary Discourse: The Example of 3rd/9th Century Refutation Literature	717
Büşra Yurtalan.....	717
Hemşirelerde Tükenmişlik ve Dinî Başa Çıkma İlişkisinde Psikolojik Dayanıklılığın Aracı Rolü	749
The Mediating Role of Psychological Resilience in the Relationship between Religious Coping and Burnout among Nurses.....	749
Sema KARAGÖZ	749
Osmanlı-Yemen İlişkilerinde Siyasi Bir Aktör Olarak Zeydiyye	785
-Mehmed Memduh ve Miftah-ı Yemen Üzerinden Bir Okuma-	785
Zaydiyya as a Political Actor in Ottoman-Yemen Relations.....	785
-A Reading on Mehmed Memduh and Miftah Yemen-.....	785
Yusuf GÖKALP	785
Neil Howe- William Strauss, The Millennials Rising: The Next Great Generation (New York: Vintage Books, 2000).....	815
Neil Howe- William Strauss, The Millennials Rising: The Next Great Generation (New York: Vintage Books, 2000)	815
Tuba AKÇAY	815

Gülbeyaz Karakuş, Cumhuriyet'in Politik-Teolojisi: Türkiye'de Kurucu İdeolojinin Sivil Din İhdası (Ankara: Cedit Neşriyat, 2018)	823
Gülbeyaz Karakuş, Political-Theology of the Republic: The Founding Ideology's Creation of Civil Religion in Turkey (Ankara: Cedit Neşriyat, 2018).....	823
Ömer Çiçek.....	823
Mary M. Keys, Aquinas, Aristotle and the Promise of the Common Good (New York: Cambridge University Press, 2006)	835
Mary M. Keys, Aquinas, Aristotle and the Promise of the Common Good (New York: Cambridge University Press, 2006)	835
Yurdagül Kılınç.....	835

Değerli Araştırmacılar,

Dergimizin dolu dolu içeriğiyle Haziran 2022 sayısını yayımlamaktan mutluluk duyuyoruz.

Yazarlara ve alana katkı sağlamayı ve akademik çalışmalara nitelik kazandırmayı misyon edinen dergimizin özverili editöryal ekibi tarafından yürütülen özgün yayım süreçlerinin olumlu sonuçlarını görmek oldukça memnuniyet vericidir.

Akademik yazarlığın ve bilimsel çalışmaların etik ilkelere uygun olması konusunda oldukça hassasiyet göstermekteyiz. Bu konuda karşılaştığımız etik sorunların daha etkin ve etik ilkelere uygun olarak çözülmesi için çalışma ekibimize bir Etik Editörü dahil ettik. Etik Editörünün, yazarların sorumluluklarını yerine getirmesinde ve çalışmalarının etik ilkelere uygun olmasında rehberlik etmesini hedefledik. Haziran 2022 sayısında olumlu sonuçlarını gördüğümüz etik editörlüğünün diğer dergilere örnek olmasını ümit ediyoruz.

Haziran 2022 sayısında yayımlanmak üzere gönderilen çok sayıda çalışma arasında, yayım süreçlerini başarıyla geçen ve Yayın Kurulu'nun nihai kararı neticesinde 26 araştırma makalesi ve 3 kitap değerlendirmesi yer almaktadır. Makalelerin sıralaması Yayın Kurulu'nun ön inceleme sırasında verdiği puanlar göz önünde bulundurularak yapılmıştır.

Dergimizin süreçlerine katkı sağlayan tüm paydaşlarımıza dergi ekibimiz adına teşekkür ediyorum. Aralık 2022 sayısında görüşmek üzere...

Doç. Dr. İsmail BULUT

Editör

Dear Researchers,

We are happy to publish the June 2022 issue of our journal with its rich content.

It is very pleasing to see the positive results of the original publication processes carried out by the devoted editorial team of our journal, whose mission is to contribute to the authors and the field and to add qualifications to academic studies.

We are very sensitive about the compliance of academic writing and scientific studies with ethical principles. We have included an Ethics Editor in our work team in order to solve the ethical problems we encounter on this issue more effectively and in accordance with ethical principles. We aimed for the Ethics Editor to guide the authors in fulfilling their responsibilities and complying with the ethical principles of their work. We hope that the ethical editorial, whose positive results we have seen in the June 2022 issue, will set an example for other journals.

Among the many studies sent to be published in the June 2022 issue, this issue includes 26 research articles and 3 book reviews, which have successfully passed the publication processes and with the final decision of the Editorial Board. The ranking of the articles was made by considering the scores given by the Editorial Board during the preliminary review.

On behalf of our journal team, I would like to thank all our stakeholders who contributed to the processes of our journal. See you in the December 2022 issue...

Assoc. Prof. İsmail BULUT

Editor

